

En ambitiøs læreruddannelse tæt på folkeskolen og til gavn for folkeskolen

Aftale om en reform af læreruddannelsen mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti, der fortsat udgør forligskredsen bag læreruddannelsen. Med i denne aftale er desuden Enhedslisten og Alternativet.

13. september 2022

- (1) En ambitiøs læreruddannelse er afgørende for, at Danmark har lærere, som kan give børn og unge en skolegang med faglighed, fællesskab, trivsel og dannelse. Folkeskolen er en essentiel institution i vores samfund, og skolens kvalitet bygger i høj grad på dygtige lærere. Ikke mindst i forhold til den sociale mobilitet er det afgørende, at lærerne kan skabe faglige fællesskaber, som får alle med uanset baggrund.
- (2) En omfattende evaluering af læreruddannelsens kvalitet og relevans har vist udfordringer med den nuværende uddannelse, herunder i forhold til studieintensitet, fagligt niveau og læringskultur. På den baggrund nedsatte regeringen en udviklingsgruppe med deltagelse af Kommunernes Landsforening, Danmarks Lærerforening, Lærerstuderendes Landskreds og Danske Professionshøjskoler. Udviklingsgruppen er kommet med en række anbefalinger til at nytænke læreruddannelsen.
- (3) Den politiske aftale tager afsæt i udviklingsgruppens anbefalinger. Aftalen fastsætter de overordnede mål og rammer for læreruddannelsen, som efterfølgende skal udfoldes på professionshøjskolerne. Aftalepartierne har det udgangspunkt, at der med den nye læreruddannelse skal være større frihed til at tilrettelægge uddannelsen lokalt uden regulering fra centralt hold.
- (4) På finansloven for 2022 har aftalepartierne bag denne finanslov (S, SF, RV, EL, ALT, KD) afsat 125 mio. kr. årligt fra 2023 og frem til at styrke læreruddannelsen. Udmøntningen af dette permanente løft fremgår af nærværende aftale.
- (5) Aftalepartierne er enige om tre overordnede mål for en ny læreruddannelse:
 - Højere kvalitet, stærk faglighed og øget studieintensitet.
 - Mere praktik og bedre sammenhæng til hverdagen som lærer i folkeskolen.
 - Mere frihed og nærhed og mindre detailstyring.
- (6) Læreruddannelsens kvalitet skal øges, fagligheden skal styrkes med flere timer, og uddannelsen skal rette sig mere mod lærerfaget og de praktiske færdigheder i forhold til undervisningen i folkeskolen. En styrket og mere praksisrettet faglighed skal give lærerne bedre værktøjer til at tilrettelægge undervisningen efter de enkelte elever. Læreruddannelsen skal understøtte lærernes professionelle autoritet og myndighed.
- (7) Rekrutteringen af lærere til folkeskolen skal forbedres. Aftalepartierne ser en styrket, ambitiøs læreruddannelse tæt på folkeskolen som en del af at tiltrække flere studerende til uddannelsen og faget som lærer. Herunder ved at mindske frafaldet på uddannelsen, ligesom en bedre læreruddannelse skal bidrage til at mindske frafaldet fra lærerfaget kort efter endt uddannelse. En uddannelse af højere kvalitet og en klar økonomisk prioritering af den skal også bidrage til, at uddannelsen får et bedre omdømme blandt uddannelsessøgende.
- (8) Uddannelsen skal kunne udbydes i hele landet, og også små uddannelsessteder skal have mulighed for at tilbyde en bred fagrække. Der skal være mindre detailstyring og mere frihed til lokale toninger i overensstemmelse med kultur og tradition på det enkelte uddannelsessted. Samtidig skal der være rum til undervisernes professionelle dømmekraft.
- (9) Aftalepartierne er enige om mål og elementer i en ny læreruddannelse som oplyst i boks 1.

Boks 1. Mål og elementer i en ny læreruddannelse

Mål: Højere kvalitet, stærk faglighed og øget studieintensitet

- Flere timer om ugen til undervisning, vejledning og feedback.
- Undervisningens indhold skal fokusere på den faglighed og de færdigheder, som læreren har brug for i undervisningen.
- Mere øvelsesbaseret undervisning, så de studerende kan træne klasseledelse, inklusion og skole-hjem-samarbejde mv. sammen med deres fag.
- Mere krævende prøver, som tester praktiske færdigheder og forudsætter en løbende arbejdsindsats for de studerende.
- En professionsprøve - med målrettet afprøvning af de lærerstuderendes færdigheder i at undervise.
- Studiefaglige samtaler med de studerende.
- Ny grundfaglighed med nye, professionsrettede fag samt det nye fag Livsoplysning: Kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet.
- De studerende skal almindeligvis have tre undervisningsfag.
- De studerende følger et stamhold knyttet til grundfagligheden med løbende faglig progression.
- Den nuværende praksis med mødepligt på første år fastholdes, og der indføres fremmøderegistrering på øvrige år.
- Dansk og matematik bliver store fag. Desuden vil engelsk under bestemte forudsætninger kunne udbydes som et stort fag.
- Der indføres separate skriftlige og mundtlige karakterer i dansk, sprogfag og matematik.
- De studerende skal have bedre muligheder for at tage en del af deres uddannelse i udlandet.
- Desuden skal der være bedre muligheder for at vælge tysk og fransk i alle dele af landet.

Mål: Mere praktik og bedre sammenhæng til hverdagen som lærer i folkeskolen

- En tredjedel mere praktik, så de studerende har praktik på alle fire år.
- Praktikken integreres i fagene på læreruddannelsen, så sammenhængen mellem teori og praksis styrkes, herunder via tværgående praksiselementer med koblinger mellem undervisningsfag, grundfaglighed og praktik.
- Den integrerede praktik tilrettelægges gerne som udstrakt praktik de første år, så de studerende får en længerevarende kontakt med praktikskolen.
- Større praksisfokus i det afsluttende projekt. Uddannelsen afsluttes med en lærerfaglig bacheloreksamen bestående af en større skriftlig opgave og en mundtlig prøve.
- Specialpædagogik og dansk som andetsprog genindføres som undervisningsfag - med dimensionering/monitorering.
- Der etableres nogle få valgfag inden for grundfagligheden med udgangspunkt i de obligatoriske emner og vigtige undervisningstilbud i folkeskolen.
- Der etableres et Forum for læreruddannelsens interessenter for at følge op på målsætningerne, herunder bidrage til samarbejdet i "Sammen om Skolen".

Mål: Mere frihed og nærhed og mindre detailstyring

- Modulstrukturen afskaffes, og fagene gøres til omdrejningspunkt, så sammenhæng og faglig progression styrkes.
- Den nuværende detailstyring afløses af få klare mål.
- Frihed til lokale toninger med udgangspunkt i uddannelsesstedernes kultur og tradition ved at erstatte de mange og detaljerede mål med klare formål for uddannelsen, som kan udfyldes lokalt og af den enkelte underviser.

Udvidet formålsbeskrivelse for læreruddannelsen

(10) Det nuværende formål for læreruddannelsen henviser til folkeskolens formål. Aftalepartierne ønsker at udvide uddannelsens formålsbeskrivelse, så den giver retning for den konkrete tilrettelæggelse af uddannelsen på professionshøjskolerne. Aftalepartierne er enige om følgende, tredelte formålsbeskrivelse, som vil indgå i den nye læreruddannelsesbekendtgørelse:

- (11) Stk. 1 Læreruddannelsen skal i samarbejde med skolerne danne og uddanne de studerende til at varetage undervisningen i folkeskolen og bidrage til høj kvalitet i varetagelsen af folkeskolens opgave. De studerende skal gennem uddannelsen tilegne sig et solidt fagligt, pædagogisk og didaktisk grundlag for at undervise i folkeskolens fag og for at skabe og lede inkluderende fællesskaber, der bidrager til alle elevers faglige og alsidige udvikling uanset baggrund. Målet er at udfolde og virkeliggøre folkeskolens formål. De studerende skal udvikle deres lærerfaglighed baseret på selvstændighed, frihed og alsidighed i metodevalg.
- (12) Stk. 2 Læreruddannelsen skal styrke de studerendes faglige, professionelle og personlige udvikling og gøre dem i stand til at se fagene i en historisk og samfundsmæssig sammenhæng. De studerende skal med viden, kunnen og engagement kunne varetage opgaverne med undervisning og med elevernes faglige dannelse og udvikling. Læreruddannelsen skal udvikle de studerendes forudsætninger for at indgå i udviklende og inddragende relationer med eleverne og i et kvalificeret samarbejde med forældre, kolleger, ledere og andre samarbejdspartnere. Læreruddannelsen skal fremme de studerendes professionelle myndighed, dømmekraft, nysgerrighed og kritiske sans. Derfor skal læreruddannelsen motivere til fordybelse, kreativitet, oplevelse, fantasi og virkelyst samt reflekteret videreudvikling af egen praksis, af skolen og af lærerprofessionen.
- (13) Stk. 3 Læreruddannelsen skal i en vekselvirkning mellem teori og praksis – både i undervisningen og i praktikken - udvikle de studerendes forståelse af deres undervisningsfag og den professionelle lærerfaglighed. Uddannelsen skal tage afsæt i praksisnær erfarings- og forskningsbaseret viden. Desuden skal der tages udgangspunkt i den danske skolekultur og -tradition, der omfatter såvel folkeskolen som frie grundskoler. Læreruddannelsen skal forberede de studerende til at virke aktivt, selvstændigt og ansvarligt i udvikling af folkeskolen i henhold til folkeskolens formål og i et demokratisk og bæredygtigt perspektiv.

Ny struktur for læreruddannelsen

- (14) Læreruddannelsen får en ny struktur, hvor modulopbygningen afskaffes, og fagene bliver om-drejningspunkt. De studerende følger undervisningen i grundfagligheden i stamhold gennem hele uddannelsen med henblik på større faglig progression, bedre sammenhæng og stærkere socialt sammenhold på uddannelsen, som forhåbentlig også kan bidrage til at reducere frafaldet.
- (15) Læreruddannelsens i alt 240 ECTS-point fordeles således på uddannelsens fire grundelementer:
- Undervisningsfag: 120 ECTS-point
 - Grundfaglighed: 70 ECTS-point
 - Praktik: 40 ECTS-point
 - Lærerfaglig bachelorexamen: 10 ECTS-point.
- (16) Professionshøjskolerne skal have mere frihed i forhold til den konkrete tilrettelæggelse af uddannelsen – f.eks. fagenes rækkefølge og placering – som derfor ikke vil blive reguleret i bekendtgørelsen. Til illustration vedlægges en grafisk fremstilling af elementerne i og en mulig tilrettelæggelse af den nye læreruddannelse, jf. bilag 1.
- (17) Den lærerstuderende skal vælge almindeligvis tre undervisningsfag. Der fastsættes to størrelser undervisningsfag med henblik på at prioritere folkeskolens store fag. Dansk og matematik gøres til fag på 50 ECTS-point, mens de øvrige fag tildeles 35 ECTS-point. Det skal dog være en mulighed for de enkelte udbudssteder at udbyde engelsk som et fag på 50 ECTS-point under bestemte forudsætninger, eksempelvis som led i en fremmedsproglig profillinje. Dansk eller matematik vil almindeligvis være den studerendes første undervisningsfag.

- (18) Dansk bliver som det eneste fag aldersspecialiseret i to fag: dansk 1.-6. klassetrin og dansk 4.-10. klassetrin – begge på 50 ECTS-point. Dette skyldes, at danskfaget i folkeskolen er stort og har væsensforskelligt indhold i ind- og udskolingen. Professionshøjskolerne skal også kunne vælge at udbyde matematik som et aldersspecialiseret fag på 35 ECTS-point, rettet mod 1.-6. klasse, med henblik på at styrke rekrutteringen af lærere til de yngre elever. Prioriteringen af dansk og matematik skal blandt andet gøre det muligt at sætte fokus på indlæringsvanskeligheder i forhold til tal og læsning.
- (19) Med henblik på at imødekomme efterspørgslen efter specialiserede kompetencer inden for specialpædagogik og dansk som andetsprog genindføres disse to fag som undervisningsfag. Der tilrettelægges en dimensionering/monitorering af antallet af studerende med henblik på sammenhæng til behovet i folkeskolen.
- (20) Grundfagligheden er obligatorisk for alle lærerstuderende og skal fremover bestå af fire fag samt valgfag:
- Pædagogik og almen didaktik (20 ECTS-point)
 - Pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik (20 ECTS-point)
 - Livsoplysning: Kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet (20 ECTS-point)
 - Dansk som andetsprog (5 ECTS-point)
 - Valgfag (5 ECTS-point).
- (21) Fem ECTS-point i lærerens grundfaglighed skal benyttes til valgfag. De lærerstuderende skal kunne vælge mellem følgende valgfag, hvoraf de to førstnævnte modsvarer obligatoriske emner i folkeskolen:
- Sundheds- og seksualundervisning (2½ ECTS-point)
 - Uddannelse og job (2½ ECTS-point)
 - Det praktisk-musiske fagområde (2½ ECTS-point)
 - Svømmelærer (5 ECTS-point) (med dimensioneret optag).
- (22) Praktikken udvides med 10 ECTS-point til i alt 40 ECTS-point, så de studerende har praktik på alle fire år.
- (23) Faget Livsoplysning: Kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet fastsættes til 20 ECTS-point. Det omfatter fire indholdsområder:
- Kristendomskundskab, religion og kultur
 - Idéhistorie og etik
 - Demokrati og medborgerskab
 - Autoritet, dømmekraft og retorik
- Indholdsområdet om autoritet, dømmekraft og retorik er nyt i faget og skal indgå med betydelig vægt i den nye fagbeskrivelse.
- (24) Bachelorprojektet fastsættes til 10 ECTS-point og skal som udgangspunkt tage afsæt i praksis-relevante problemstillinger. Med henblik på at understrege og styrke den lærerprofessionelle identitet kaldes bachelorprojektet fremover for lærerfaglig bacheloreksamen. Denne vil bestå af en større skriftlig opgave og en mundtlig prøve.

Prøver

- (25) Prøverne på læreruddannelsen skal være professionsrettede, krævende og forudsætte en løbende studieindsats. Aftalens midler til flere timer til undervisning, vejledning og feedback skal

omsættes i mere undervisning og i en ambitiøs læringskultur på professionshøjskolerne, herunder hos ledelsen, underviserne og de studerende.

- (26) For at understøtte en ambitiøs læringskultur, høj studieintensitet og stærk faglig progression skal professionshøjskolerne i fællesskab tilrettelægge prøveformer, der stiller høje krav til den enkelte studerendes løbende studieindsats.
- (27) Der skal fremover være 10 prøver på læreruddannelsen:
- Førsteårsprøve: en projektopgave på tværs af lærerens grundfaglighed og første undervisningsfag (inkl. praktik)
 - Undervisningsfag: en afsluttende prøve i hvert af de tre undervisningsfag.
 - Grundfaglighed: en prøve i hver af de fire fag a) pædagogik og almen didaktik b) pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik, c) livsoplysning: kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet og d) dansk som andetsprog.
 - Praktik: en professionsprøve efter sidste praktikforløb på fjerde år.
 - Lærerfaglig bacheloreksamen: en større skriftlig opgave og en mundtlig prøve.
- (28) Hvert enkelt af den studerendes fire praktikforløb skal godkendes som en forudsætning for, at den studerende kan fortsætte på uddannelsen. Professionshøjskolens godkendelse skal ske på grundlag af en indstilling fra praktikskolen på baggrund af både objektive kriterier og kvalitative vurderinger af den studerendes udbytte af praktikken i forhold til målene. Der skal være tydelige procedurer for, hvordan professionshøjskolen skal forholde sig, hvis praktikstedet vurderer, at den studerende ikke er egnet til at fortsætte på læreruddannelsen, herunder skal den studerendes retssikkerhed sikres.
- (29) Professionsprøven efter sidste praktikforløb på fjerde studieår skal vurdere den studerendes lærerprofessionelle niveau og praktiske undervisningskompetence. Det skal være en mulighed, at prøven kan afvikles på praktikskolen og med eksaminatorernes og censors overværelse af en konkret undervisningssituation, eventuelt i form af en videooptagelse.
- (30) Prøverne i dansk, sprogfag og matematik skal afsluttes med særskilte skriftlige og mundtlige karakterer for at understøtte de studerendes fokus på at opøve både skriftlige og mundtlige færdigheder i fagene.

Studiefaglige samtaler

- (31) Som udgangspunkt tilrettelægges der årlige studiefaglige samtaler med den enkelte lærerstuderende. Formålet med de studiefaglige samtaler er først og fremmest at give den studerende feedback og vejledning i forhold til den enkeltes uddannelsesforløb, faglige udvikling og motivation.
- (32) Derudover kan de studiefaglige samtaler indgå som en del af forberedelsen til professionsprøven, idet samtalerne kan bruges til at understøtte den studerendes overblik over det samlede uddannelsesforløb med både praktik og undervisning.

Stærkere praksissamarbejde

- (33) Sammenhængen mellem læreruddannelsen og folkeskolen skal styrkes. Udvidelsen af praktiken til 40 ECTS-point skal bruges som afsæt til et generelt styrket og løbende praksissamarbejde mellem læreruddannelserne og skolerne med henblik på at berige både uddannelsen og skolen. Det skal desuden medvirke til at forebygge, at mange nyuddannede lærere forlader lærerfaget relativt kort efter endt uddannelse.

- (34) Koblingen mellem teori og praksis i det samlede uddannelsesforløb skal styrkes ved, at praktikken integreres med både grundfagligheden og de enkelte undervisningsfag. Praktikken skal således ikke som hidtil udgøre et selvstændigt element i uddannelsen med egne læringsmål og prøver, men i stedet knyttes direkte til undervisningsfagene og især de pædagogiske fag i grundfagligheden.
- (35) Udvidelsen af praktikken skal kobles med, at den tilrettelægges som udstrakte forløb på det første og evt. andet studieår, f.eks. med ophold på praktikskolen én dag om ugen, med henblik på at styrke sammenhængen mellem undervisningen på uddannelsesstedet og på skolerne. Praktikken på tredje og fjerde studieår skal derimod være koncentreret i længere blokke, der kan være med til at forberede overgangen fra uddannelse til job. Den studerende skal som udgangspunkt gennemføre praktikken på første og andet studieår på den samme skole.
- (36) Progressionen i praktikforløbene skal styrkes. Det kan blandt andet ske ved en reduktion af gruppestørrelse hen over uddannelsen, så den studerende på de tre første studieår gennemfører praktikforløbene i grupper og på det fjerde praktikforløb mere selvstændigt og individuelt varetager undervisningen og andre opgaver.
- (37) Den integrerede praktik skal forberedes og følges op i undervisningen i grundfagligheden og undervisningsfagene. De studerende skal derfor som udgangspunkt opholde sig på praktikskolen i den tid, der er afsat til praktikforløbet. Der skal dog også være mulighed for at indlægge enkelte studiedage på professionshøjskolerne, hvis praktikken er tilrettelagt som blokpraktik.
- (38) Med den udvidede og mere integrerede praktik og med et styrket praksissamarbejde lægges der et grundlag for, at der lokalt arbejdes videre mod at realisere ambitionerne om at udvikle egentlige uddannelsesskoler. Jf. anbefalingerne fra udviklingsgruppen indebærer uddannelsesskoler et professionelt samarbejde om praktik og praksissamarbejde, hvilket adskiller sig fra de nuværende partnerskabsaftaler ved, at der er større forventninger til graden af systematisering af samarbejdsrelationen og kommunernes rolle som meduddannere. Mere udvidede modeller kan yderligere omfatte f.eks. udveksling af medarbejdere og et løbende forsknings- og udviklingssamarbejde.

Det faglige indhold i uddannelsen mv.

- (39) Aftalepartierne forventer, at de afsatte midler til flere undervisnings- og vejledningstimer vil bidrage til at øge fagligheden og det faglige niveau i uddannelsen.
- (40) Aftalepartierne ønsker at sætte den overordnede retning for læreruddannelsens indhold. Det sker med denne aftale, herunder med formuleringen af en udvidet formålsbeskrivelse jf. ovenfor.
- (41) Målene for de enkelte fag i læreruddannelsen skal være færre og mindre detaljerede end de nuværende. Der skal være rum til undervisernes professionelle dømmekraft og til lokale toninger af uddannelsen. Der skal også være plads til, at læreruddannelsen kan udvikle sig med folkeskolen og samfundet i øvrigt – uden at der nødvendigvis skal ændres i bekendtgørelsen.
- (42) Der indføres nye, korte fagbeskrivelser som erstatning for den nuværende, meget detaljerede kompetencemålsstyring. Aftalepartierne fastlægger i det følgende overordnede retningslinjer for fagbeskrivelserne, herunder med henblik på at understrege vigtige og varige, tværgående indsatser.
- (43) Følgende elementer skal samlet set prioriteres i grundfagligheden:

- tværprofessionelt samarbejde
- skole-hjem-samarbejde
- klasseledelse
- den studerendes fagpersonlige dannelse som lærer, herunder myndighed og autoritet
- en reflekteret forståelse af køn og børns forskellighed med henblik på at understøtte alle børns trivsel, udvikling og deltagelsesmuligheder
- den praktisk-musiske dimension
- teknologiforståelse.

Læsevanskeligheder og ordblindhed prioriteres i forbindelse med specialpædagogik i grundfagligheden. Undervisningsdifferentiering prioriteres i forbindelse med pædagogik og almen didaktik.

(44) Følgende områder skal prioriteres i alle undervisningsfag:

- fagdidaktik
- undervisningsdifferentiering
- den studerendes egen viden og egne færdigheder i faget
- praktisk/musiske, kreative og anvendelsesorienterede aspekter af undervisningen
- bevægelse
- læsning i alle fag (faglig læsning).

(45) De nye fagbeskrivelser skal være korte og have en tredelt struktur med beskrivelse af fagformål, indholdsområder og faglige mål. Praktikken skal indgå i beskrivelsen af fagenes formål, mål og indhold, da praktikken fremadrettet skal tilrettelægges i direkte sammenhæng med den faglige undervisning (integreret praktik).

Øvrige indsatsområder

(46) Det enkelte uddannelsessted skal kunne tage initiativ til lokale toninger og profillinjer. De nye fagbeskrivelser med få, klare og overordnede mål vil gøre det nemmere at lave faglige toninger på de enkelte uddannelsessteder inden for de overordnede rammer fastsat i bekendtgørelsen.

(47) Der skal være mulighed for at give yderligere frihedsgrader til enkelte læreruddannelsessteder i forbindelse med ansøgninger om forsøg. Dette kan eksempelvis handle om profillinjer, hvor der f. eks. kan gives mulighed for undervisningsfag af dobbelt størrelse. Ansøgninger om forsøg vil blive vurderet under hensyn til forsøgets formål og til den samlede uddannelseskapacitet inden for undervisningsfagene.

(48) Videngrundlaget for læreruddannelsen skal styrkes. Aftalepartierne ønsker derfor at tilkendegive en fælles hensigt om at prioritere mere praksisnær forskning med udgangspunkt i folkeskolens behov. En forudsætning for en prioritering af den praksisnære forskning vil være, at der tilrettelægges en systematisk anvendelse af forskningen i undervisningen på læreruddannelsen.

(49) De lærerstuderende skal have gode muligheder for at vælge en bred vifte af undervisningsfag i alle landsdele. Aftalepartierne ønsker blandt andet at styrke fremmedsprog. I dag er tysk og særlig fransk udfordrede som undervisningsfag, fordi de ikke udbydes og oprettes hvert år i hele landet. Professionshøjskolerne skal derfor koordinere udbuddet af disse fag med henblik på at give reel mulighed for at vælge fagene – også for studerende på små uddannelsessteder.

(50) De lærerstuderende skal desuden have bedre muligheder for at tage en del af deres uddannelse i udlandet. Alle professionshøjskoler skal aktivt understøtte international mobilitet for de studerende. Mulighederne for studie- og praktikophold i udlandet skal forbedres, herunder ved at professionshøjskolerne definerer mobilitetsvinduer i uddannelsesforløbet.

- (51) Som udgangspunkt fastholdes de nuværende adgangskrav til læreruddannelsen (adgangskrav på 7 i kvote 1 og specifikke adgangskrav til undervisningsfagene) – ligesom ansøgere i kvote 2 fortsat skal gennemgå en fagspecifik optagelsessamtale.
- (52) Folkeskolen skal have dygtige musiklærere. Derfor er der behov for at hæve det faglige niveau i musikfaget på læreruddannelsen. Professionshøjskolerne skal fremover vurdere, om den enkelte studerende uden musik på mindst B-niveau har de nødvendige adgangsforudsætninger – med særligt fokus på niveauet i sang og akkompagnement. Professionshøjskolerne skal basere vurderingen af den studerendes forudgående kvalifikationer på en praktisk afprøvning. Aftalepartierne vil følge med i effekten, herunder på baggrund af en vurdering fra censorformandskabet. Efter første gennemløb af uddannelsen vil aftalepartierne tage spørgsmålet om adgangsniveauet op igen med henblik på en eventuel skærpelse af det specifikke adgangskrav til musik.
- (53) Der indføres mødepligt på første studieår og fremmødere registrering på de efterfølgende studieår med henblik på at etablere et engageret læringsmiljø og understrege vigtigheden af de studerendes aktive deltagelse i undervisningen og i øvrige studierelaterede aktiviteter.
- (54) Fremmødere registreringen kan anvendes som redskab til at følge op på studerende med en fallende eller svingende deltagelse med henblik på samtale og understøttende tiltag og vejledningstilbud, der kan forebygge frafald. Desuden kan fremmødere registreringen anvendes som grundlag for - ud fra en faglig vurdering - at stille supplerende krav, der er proportionale med den manglende deltagelse.
- (55) Aftalepartierne opfordrer professionshøjskolerne og universiteterne til – gerne i samarbejde - at tilvejebringe relevante efter- og videreuddannelses tilbud inden for de enkelte undervisningsfag. De færdiguddannede lærere skal have mulighed for at udforske fagene og fagdidaktikken, så de kan dygtiggøre sig inden for folkeskolens område. Efter-/videreuddannelse inden for fagene kan bl.a. omfatte løbende faglig opdatering inden for lærerens undervisningsfag, efteruddannelse inden for et nyt undervisningsfag samt specialiseringer (læsevejleder mv.) og videreuddannelse på et højere niveau inden for fagene.
- (56) Aftalepartierne ønsker i den sammenhæng, at professionshøjskoler og universiteter etablerer bedre videreuddannelsesmuligheder, der kan styrke lærernes faglighed og udviklingsmuligheder, gøre lærerprofessionen mere attraktiv og styrke fastholdelse i lærergerningen samt hæve det pædagogiske og faglige niveau på skolerne. Uddannelses- og Forskningsstyrelsen vil afdække det nuværende udbud og facilitere en proces med universiteter og professionshøjskoler med henblik på drøftelse i det nye *Forum for læreruddannelsens interessenter* om mulige behov for yderligere udbud og udbudsformer. På den baggrund vil der efterfølgende være en drøftelse i kredsen af aftalepartier. Målet er bedre videreuddannelsesmuligheder for lærerne, flere faglige fyrtårne på skolerne og tydelige perspektiver for faglig og karrieremæssig udvikling for unge, der vælger læreruddannelsen.
- (57) Aftalepartierne er enige om, at skolebaseret læreruddannelse er et godt supplement til den ordinære læreruddannelse, og at mulighederne herfor skal fastholdes i den nye læreruddannelse. Skolebaseret læreruddannelse indebærer, at den lærerstuderende er ansat på en folkeskole sideløbende med sit fuldtidsstudie.
- (58) Skolebaseret læreruddannelse kan også tilrettelægges med udgangspunkt i meritlæreruddannelsen. Reguleringen af meritlæreruddannelsen sker i bekendtgørelsen for læreruddannelsen og afspejler den ordinære læreruddannelse. Spørgsmålet om adgang til at undervise i folkeskolen reguleres i folkeskoleloven.

Økonomi

- (59) Det permanente løft på 125 mio. kr. årligt udmøntes ved at forhøje undervisningstaksten for folkeskolelæreruddannelsen i de årlige bevillingslove, således at professionshøjskolerne, inklusiv Den Frie Lærerskole i Ollerup, fra 2023 modtager i alt 125 mio. kr. (2022-PL) mere årligt i tilskud fra staten. Tilskudsforhøjelsen finansieres ved at udmønte reserven i finansloven for 2022 på § 19.11.79.21. Bedre uddannelse til lærere.
- (60) Refusionstaksterne, som fastsætter professionshøjskolernes betaling til kommunerne i forbindelse med praktik, forhøjes i 2023, således at kommunerne i 2023 modtager 10 mio. kr. (2022-PL) mere fra professionshøjskolerne ud af det permanente løft på 125 mio. kr. baseret på aktivitetstallene i 2019. Med opbakning fra partierne bag finansloven for 2020 (regeringen (Socialdemokratiet), Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet) finansieres den øgede praktikaktivitet fra 2024 i kommunerne inden for rammerne af bloktilskuddet svarende til 75 mio. kr. årligt¹. Dermed vil der i alt være afsat 125 mio. kr. i 2023 og 200 mio. kr. årligt fra 2024 til en ny, forbedret læreruddannelse. Aftaleparterne noterer sig endvidere, at der herudover prioriteres 25 mio. kr. årligt fra 2024 og frem inden for rammerne af bloktilskuddet til at styrke overgangen fra uddannelse til lærergerning, der udmøntes af Børne- og Undervisningsministeriet. Samlet set vil der således være afsat 225 mio. kr. årligt fra 2024 til en ny, forbedret læreruddannelse og bedre overgang til praksis.
- (61) Midlerne til professionshøjskolerne skal anvendes til:
- 2-4 flere timer om ugen til undervisning, vejledning og feedback
 - Integreret praktik
 - Studiefaglige samtaler med de studerende
 - Mere krævende og professionsrettede prøver.
- (62) Midlerne til kommunerne skal fra 2024 anvendes til:
- Mere praktik (forlængelse med 10 ECTS)
 - Uddannelse af praktikvejledere
 - Integreret praktik
 - Øget samarbejde om praktik og praksissamarbejde mellem skolerne og professionshøjskolerne (kommunerne som meduddannere).

Udmøntning af aftalen

- (63) Den politiske aftale udmøntes i en ny bekendtgørelse for læreruddannelsen inklusiv nye fagbeskrivelser. Aftalepartierne forelægges udkast til ny bekendtgørelse samt udkast til nye fagbeskrivelser i to omgange: dels før udsendelse af bekendtgørelsen i offentlig høring, dels efter indarbejdelse af høringssvar før udstedelse af den nye bekendtgørelse.
- (64) Udkast til nye fagbeskrivelser udarbejdes i faglige grupper for de enkelte fag. De faglige grupper skal i udgangspunktet omfatte faglige spydspidser fra læreruddannelsen, censorformændene for det pågældende fag, Børne- og Undervisningsministeriets fagkonsulenter og faglige eksperter fra universiteterne mv. For så vidt angår de tre fag "Pædagogik og almen didaktik", "Pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik" og "Livsoplysning: Kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet" inviteres Lærerstuderendes Landskreds til en indledende drøftelse med faggrupperne. Uddannelses- og Forskningsstyrelsen gennemfører en redigering i dialog

¹ Omprioriteringen vil skulle indgå på bloktilskudsaktstykket for 2024.

med faggrupperne med henblik på at opnå en vis ensartethed i formatet for fagbeskrivelserne og sikre, at den overordnede retning – som angivet i den politiske aftale – afspejles i fagbeskrivelserne.

- (65) Den nye læreruddannelse skal træde i kraft, så de første nye studerende kan optages på den nye uddannelse i august 2023. For så vidt angår lærerstuderende, som i 2023 starter på 2., 3. eller 4. år, tilpasses uddannelsen i videst muligt omfang til de nye mål, herunder i forhold til fag, integreret praktik, studiefaglige samtaler, flere timer mv.

Opfølgning på aftalen

- (66) Det permanente løft på 125 mio. kr. skal følges op af en indsats fra professionshøjskolerne i forhold til at øge omfanget af undervisning, vejledning og feedback, så de studerendes gennemsnitlige timetal øges.
- (67) Uddannelses- og forskningsministeren vil etablere et nyt *Forum for læreruddannelsens interesser*, som skal følge og understøtte implementeringen af den ny læreruddannelse. Ud over at vurdere opfyldelsen af ambitionerne skal forummet bidrage til at fastholde og forpligte de deltagende parter på en fælles retning og ambition om en fagligt stærkere og mere praksisnær læreruddannelse. Professionshøjskolerne skal høre det nye forum i forbindelse med væsentlige ændringer af den fælles del af studieordningen.
- (68) Konkret vil opgaven bestå i at følge læreruddannelsens udvikling, herunder udviklingen i udvalgte måltal/nøgletal samt mere kvalitative data om uddannelsen, eksempelvis timetal, udbud af undervisningsfag, udstrakt og integreret praktik, samarbejde mellem professionshøjskoler og skoler/kommuner samt uddannelse af praktikvejledere og videreuddannelsesmuligheder. Aftaltpartierne orienteres løbende om forummets drøftelser og forslag samt om udviklingen i måltallene/nøgletallene.
- (69) Forummet sammensættes af læreruddannelsens primære interessenter, herunder Kommunernes Landsforening, Danmarks Lærerforening, Lærerstuderendes Landskreds, Danske Professionshøjskoler (herunder Læreruddannelsens Ledernetværk), Dansk Magisterforening, Censorforbundet, Børne- og Undervisningsministeriet, Skolelederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Skoleelever, centrale forskere fra universiteterne samt repræsentanter for de private og frie skoler og deres lærere.
- (70) Overgangen fra uddannelse til lærergerning skal styrkes. Børne- og undervisningsministeren vil derfor sammen med uddannelses- og forskningsministeren indkalde til drøftelser herom. Aftaltpartierne noterer sig, at der er afsat en reserve på 25 mio. kr. årligt fra 2024 til tiltag, som kan understøtte kommunernes indsatser for nyuddannede lærere i overgangen fra uddannelse til job. Den konkrete udmøntning af midlerne aftales i forbindelse med de videre drøftelser herom i Børne- og Undervisningsministeriet.

BILAG:

Bilag 1 Illustration af elementerne i og en mulig tilrettelæggelse af en ny læreruddannelse

